

Pod lupou: Malá elektronika, velký dopad

Zadání
osvětového
úkolu pro
SŠ

Termín realizace: 1. 9. 2026 – 31. 10. 2026

Kompetence: k řešení problémů, pro týmovou spolupráci, práci se zdroji, pro kritické myšlení, kreativitu, bádání

Pomůcky: Příloha pro SŠ – pracovní list: Pod lupou: Malá elektronika, velký dopad. Plastová lahev, nůžky, fix.

Klíčové pojmy: elektrospotřebiče, malá elektronika, elektroodpad, recyklace, fast tech, e-cigarety

Úvodní slovo

Milí pedagogové, v tomto úkolu otevíráme téma, které se týká odpovědné spotřeby, třídění a recyklace elektrospotřebičů, a které bylo dosud neprávem opomíjeno. Jedná se o malou elektroniku, kterou využíváme jen velmi krátce – mnohdy jde o věci na pár dní či dokonce na jedno použití. Snadno a relativně levně je pořizujeme a stejně tak snadno se jich zbavujeme. V lepším případě je předáme k recyklaci, v horším končí ve směsném odpadu. V souvislosti s těmito výrobky se začíná mluvit o fenoménu tzv. fast tech, podobně jako se před pár lety uchytil termín fast fashion v souvislosti s plýtváním oblečením. Pro studenty jsme připravili řadu aktivit, včetně práce s úvodním textem, hry na postřeh a kreativní tvorby, které jim pomohou lépe pochopit tuto problematiku. V jedné z nich se zabýváme také e-cigaretami a zkusíme méně známou aktivitu Šest mluvících klobouků.

Můžete si vybrat, zda budete realizovat všechny aktivity, nebo si vyberete jen některé. K dispozici máte video a pracovní listy. Přejeme studentům, aby si úkol užili, a těšíme se na zaslané dokumentace. **Váš tým Recyklohraní.**

Aktivity do výuky

Aktivita 1: Pusťte si video a zamyslete se nad využíváním malé elektroniky

Na úvod pedagog pustí studentům krátké video s názvem **Pod lupou: Malá elektronika, velký dopad** (délka 4:13 min.) Najdete ho na webu Recyklohraní je k dispozici [zde](#) nebo na YouTube.com ([zde](#)).

Prostřednictvím tohoto videa se seznámí s fenoménem fast tech. Jde o problém elektroniky, která je nejen malá, ale zejména ji využíváme jen velmi krátce. Snadno a relativně levně ji pořizujeme a stejně tak snadno se jí zbavujeme. Studenti si připomenou principy odpovědné spotřeby, omezení zbytečného plýtvání, pořizování zbytečností a význam důsledného třídění a recyklace. Vhodné je, aby se pedagog a případně i studenti seznámili také s *Obecnými informacemi k tématu*, které jsou na konci tohoto dokumentu nebo samostatně na www.recyklohrani.cz ([zde](#)). Snáze pak zvládnou i další aktivity, zejména plnění pracovního listu.

Aktivita 2: Pracujte s článkem, odpovězte na otázky a vyplňte tajenku

K aktivitě pedagog využije **Přílohu pro SŠ – pracovní list: Pod lupou: Malá elektronika, velký dopad – úkol č. 1**. Příloha je k dispozici na konci tohoto dokumentu. Samostatně je také na www.recyklohrani.cz ([zde](#)). Studenti mohou pracovní listy vyplňovat každý sám, ve dvojicích či ve skupinách, podle uvážení pedagoga. Možné je také promítnout pracovní list na interaktivní tabuli s tím, že zadání pracovního listu plní třída společně. Doporučený postup: nejprve si studenti přečtou úvodní článek s názvem **Pod lupou: Malá elektronika, velký dopad** a odpoví na otázky pod ním. Poté budou řešit aktivitu Pravda x Nepravda a luštit tajenku.

Aktivita 3: Rychlý postřeh – rychlá elektronika

Na předchozí aktivitu doporučujeme navázat hrou *Rychlá elektronika – rychlý postřeh*, při níž se studenti během krátkého časového limitu snaží zapamatovat, co nejvíce drobných elektrozařízení z pracovního listu. Pedagog může **pracovní list (úkol č. 2)** vytisknout nebo jej zobrazit například na interaktivní tabuli. Po uplynutí stanoveného času (5–10 sekund dle uvážení pedagoga) studenti zapisují, která elektrozařízení si zapamatovali. Mohou pracovat ve skupinách a poté porovnat své výsledky nebo zjistit, komu se podařilo zapamatovat nejvíce položek.

Následně si vyberou jeden předmět (do skupiny), kterému se budou věnovat detailněji – k čemu se používá, jak dlouhou dobu zpravidla vydrží, z jakých materiálů se skládá, pro kterou ze svých funkcí potřebuje elektřinu ze sítě nebo z baterie, jak se třídí a recykluje, proč bychom si takové zařízení neměli vůbec pořizovat, čím ho lze nahradit. Cílem je ukotvit ve spojení s tímto typem spotřebičů slovo RYCHLÝ – rychle pořídíš, rychle vyhodíš, jako něco, co nechceme, protože to není dobré pro naše životní prostředí.

Aktivita 4: Antireklama na fast tech

Studenti mají za úkol vytvořit plakát, komiks, slogan nebo příspěvek na sociální síť, který upozorní na nevýhody tzv. fast tech, tedy elektroniky s krátkou životností. Ve své práci by měli ukázat, zda je daný výrobek skutečně potřebný, jak dlouho obvykle slouží a jaké dopady má jeho výroba, používání a likvidace na životní prostředí. Neměli by zapomenout ani na otázku správného třídění a recyklace. Mohou využít fakta, žádoucí je však, když využijí humor i nadsázku. Cílem je upozornit na rizika spojená s pořizováním elektroniky, která se používá jen krátce a rychle se stává odpadem.

Aktivita 5: Jednoduchý pokus – Vytvořte si lupu z PET láhve

Tato jednoduchá a odlehčená aktivita umožní studentům vyrobit si lupu z PET láhve podle návodu v příloze. Po dokončení výrobku studenti odpoví na několik reflexivních otázek, které shrnují a propojují témata z předchozích aktivit a vedou je k zamyšlení nad získanými poznatky. K této aktivitě lze využít **přílohu – pracovní list – úkol č. 3**.

Aktivita 6: Jednorázové e-cigarety: problém pro přírodu i pro naše zdraví

Jednorázové elektronické cigarety jsou typickým příkladem takzvané rychlé elektroniky (fast tech). Jsou snadno dostupné, často levné, používají se krátkou dobu – konkrétně 1x a po dosloužení se z nich stává odpad. Mnohé navíc končí ve směsném odpadu, přestože obsahují baterii, elektronické součástky, plasty i další materiály, které by měly být správně vytríděny a předány k recyklaci. Vedle dopadů na životní prostředí je s jejich používáním spojena také řada zdravotních rizik. V této aktivitě se studenti seznámí s problematikou jednorázových e-cigaret z různých úhlů pohledu. Pedagog využije metodu **Šesti myslících klobouků**, která podporuje kritické myšlení, argumentaci a schopnost nahlížet na jeden problém z více perspektiv. Studenti se rozdělí do šesti skupin, z nichž každá bude zastupovat jiný způsob uvažování a argumentace. Konkrétní zadání je uvedeno v příloze – úkol č.4.

Závěrečná reflexe

V závěrečné reflexi by mělo zaznít, že k přírodě nejšetrnější elektrospotřebič bývá ten, který používáme dlouho, opravujeme ho, když je to možné, a po dosloužení ho správně odevzdáme k recyklaci. Pedagog může se studenty otevřít diskusi o tom, co je během práce zaujalo, čemu porozuměli a co pro ně bylo nové. Společně mohou hledat konkrétní způsoby, jak omezit pořizování a používání zbytečné drobné elektroniky a jak prodloužit životnost výrobků, které již využívají. Úvahu mohou rozšířit i na to, že není nutné obklopovat se věcmi, které ve skutečnosti nepotřebujeme.

Pokyny k předání úkolu – důležité

Pro doložení splnění úkolu nám zašlete, jako **povinný výstup**, alespoň jednu fotografii, která zachytí studenty při řešení úkolu a alespoň jednu fotografii výsledku vašeho projektu.

Nepovinným výstupem je, když nám pošlete zprávičku, jak vás plnění úkolu bavilo a co jste při něm zažili. Budeme rádi, připojíte-li zpětnou vazbu k Recyklohraní – připomínky, náměty pro další úkoly či jiné cenné zkušenosti. Své názory nám vy i vaši studenti můžete sdělit taktéž na facebookovém profilu (Recyklohraní).

Pokyny k předání úkolu: Každá škola zasílá výstupy dle zadání pro jednotlivé stupně škol.

Řešení se zasílá pouze prostřednictvím www.recyklohrani.cz (níže je postup)

- Přihlaste se do svého uživatelského účtu. Klikněte na „Přehled úkolů“.
- U aktivního úkolu vpravo najdete odkaz „Odeslat úkol“. Klikněte na tento odkaz.
- Otevřou se vám informace o úkolu vč. možnosti odeslání odpovědi pro každý stupeň školy.
- Vložte požadované soubory a stiskněte „Odeslat“.

V případě potřeby úpravy znění vaší již odevzdané (zaslané) odpovědi či případné potřeby přidání/smazání některých souborů je možnost úkol editovat až do termínu uzávěrky úkolu po kliknutí na „Editace řešení úkolu“.

NENECHÁVEJTE ODEVZDÁNÍ ÚKOLU NA POSLEDNÍ MOŽNÝ TERMÍN. NA ODEVZDÁNÍ PO TERMÍNU, A TO ANI CHYBOU SYSTÉMU, NEBUDE BRÁN ZŘETEL! Prosíme nezasílejte nám vypracované úkoly e-mailem ani poštou. Děkujeme za pochopení.

Termín odevzdání a vyhotovení úkolu: Své práce zasílejte nejpozději **do 31. 10. 2026** včetně.

V případě dotazů nás prosím neváhejte kontaktovat na e-mailové adrese info@recyklohrani.cz nebo na telefonní lince Recyklohraní 739 280 887 (po–pá 7.30–10.30; 13.00–14:00).

Souhlas: Vypracováním a zasláním tohoto úkolu škola vyjadřuje svůj souhlas se zveřejněním údajů, materiálů a fotografií na webových stránkách a facebookovém profilu pro účely programu Recyklohraní aneb Uklidíme si svět a dalších partnerů tohoto společného projektu.

Úkol 1: Pod lupou: Malá elektronika, velký dopad

Přečtěte si pozorně text a poté přistupte k plnění dílčích zadání, která najdete pod textem:

Svítilící hračky, levné chytré hodinky a fitness náramky, bezdrátová sluchátka, mini reproduktory nebo powerbanky, blikající přívěsky či jednorázové elektronické cigarety. Mnoho takových věcí je dnes snadno dostupných a často nestojí mnoho peněz. Někdy si je koupíme sami, jindy je dostaneme jako dárek, reklamní předmět nebo součást jiné služby. **Když se rozbijí, přestanou nás bavit nebo je nahradí novější výrobky, rychle se z nich stává odpad.**

Možná už jste slyšeli pojem **fast fashion**. Označuje levné oblečení, které se rychle vyrábí, kupuje a často po krátké době vyhazuje. Podobný jev můžeme pozorovat i u některých elektronických výrobků. Mohli bychom ho nazvat **fast tech**. Jde o drobnou elektroniku, kterou si snadno pořídíme nebo ji dostaneme zdarma, používáme ji jen krátce a brzy ji odložíme, vyhodíme nebo nahradíme jinou. Některé elektrospotřebiče jsou přímo vyrobeny pro jednorázové použití. Mají své opodstatnění ve výjimečných situacích, například ve zdravotnictví. Ale v běžném životě bychom měli být obezřetní a vyhnout se jim.

Vždyť i ty nejmenší elektronické předměty obsahují **baterie, kovy, plasty a další materiály**, které bylo potřeba vytěžit, zpracovat a dopravit z různých částí světa. Výroba každého takového výrobku spotřebovává energii a přírodní zdroje. Čím více podobných věcí pořizujeme a vyhazujeme, tím větší dopad má naše spotřeba na životní prostředí.

Proto je dobré být při nákupu i při přijímání různých dárků kritický a klást si jednoduché otázky: **Opravdu tuto věc potřebuji?** Jak dlouho ji budu používat? Dá se opravit nebo používat opakovaně? Můžu vyměnit baterii a prodloužit tak její životnost? Až doslouží, budu vědět, kam ji správně odevzdat? Podobné otázky si můžete zkusit položit i společně s rodiči, prarodiči nebo dalšími členy rodiny.

Odpovědné chování nezačíná až u třídění odpadu. Začíná už ve chvíli, kdy přemýšlíme, zda danou věc skutečně potřebujeme a budeme ji používat. To platí nejen pro výrobky, které si kupujeme, ale i pro ty, které dostáváme zdarma. Každý výrobek, který používáme dlouho a smysluplně, představuje menší zátěž pro přírodu i množství odpadu kolem nás. Tady je **role nás spotřebitelů**, protože o co nebudeme mít zájem, co si nekoupíme, to se časem přestane vyrábět.

Odpovězte na otázky:

1. Co si představíte pod pojmem **fast tech**?
2. Které výrobky zmíněné v článku patří mezi drobnou elektroniku?
3. Proč mohou mít i malé elektronické výrobky velký dopad na životní prostředí?
4. Jaké otázky bychom si měli položit před nákupem nové elektroniky?
5. Co můžeme udělat pro to, aby nám elektronické výrobky vydržely co nejdéle?
6. Co bychom měli udělat s drobnou elektronikou, když doslouží?
7. Proč bychom drobnou elektroniku neměli vyhazovat do běžného koše?
8. Jaké je podle vás hlavní poselství článku?
9. Existují drobné spotřebiče, které jsou potřebné, i když jsou na jedno použití? Kde se s nimi setkáváte?

Pravda x Nepravda s tajenkou

Zakroužkujte správnou odpověď. Pokud je tvrzení pravdivé, запиш si písmeno ve sloupci ANO. Pokud je nepravdivé, označ si písmeno ve sloupci NE. Na konci z písmen slož tajenku. Každé pole v tajence představuje označená písmena poskládaná postupně dle číselné řady 1 až 10.

	Tvrzení	Pravda	Nepravda
1.	Fast tech označuje drobnou elektroniku, která se často používá jen krátkou dobu.	Z	M
2.	Svítící hračky, bezdrátová sluchátka nebo powerbanky neobsahují žádné cenné materiály.	R	B
3.	Některé elektronické výrobky jsou vyrobeny přímo pro jednorázové použití.	Y	K
4.	Výroba elektroniky nespotřebovává energii ani přírodní zdroje.	L	T
5.	Je dobré přemýšlet, zda budeme výrobek opravdu potřebovat a používat.	E	U
6.	Všechny drobné elektronické výrobky patří po dosloužení do směsného odpadu.	F	Č
7.	Výměna baterie může někdy prodloužit životnost výrobku.	N	D
8.	Odpovědné chování začíná až ve chvíli, kdy třídíme odpad.	V	O
9.	Každý výrobek, který používáme dlouho a smysluplně, představuje menší zátěž pro přírodu.	S	R
10.	Když lidé o některé výrobky nemají zájem a nekupují je, mohou je časem výrobci přestat vyrábět.	T	P

Tajenka:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Malá nápověda: Pokud jste odpovídali správně a správně doplnili všechna písmena, vyšlo vám podstatné jméno, které představuje věc, bez které se snadno obejdeme.

Úkol 2: Rychlý postřeh – rychlá elektronika

Blikající přívěsek

**Levná bezdrátová
sluchátka**

Fitness náramek

Mini reproduktor

Selfie tyč

Powerbanka

LED párty brýle

Mini hračka

**Mini ventilátor
na USB**

**Jednorázová
elektronická cigareta**

**Elektronická
kapesní hra**

**LED pásek
na USB**

Mini kalkulačka

Světelný řetěz

Hudební přáníčko

**Mini LED lampička
na knihu**

USB kabel

**Svítilcí LED
náramek**

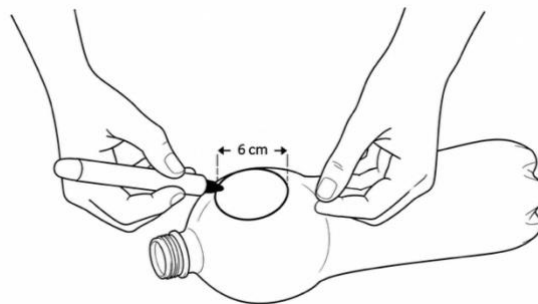
Úkol 3: Praktický pokus – Vytvořte si lupu z PET lahve

Vytvořte si jednoduchou lupu z PET lahve a vody. Budete zkoumat, jak lze pomocí světla zvětšovat předměty a text. Voda v plastové misce funguje podobně jako čočka v opravdové lupě. Když světlo prochází vodou, láme se, a díky tomu se pozorované objekty jeví větší. Na vlastní oči si tak ověříte, jak lupa funguje.

Budete potřebovat: průhlednou PET láhev, permanentní fix, nůžky, trochu vody.

Postup:

- Na horní část PET lahve nakreslete kolečko o průměru přibližně 6 cm.
- Kolečko opatrně vystříhněte. Vznikne vám malá plastová mistička.
- Do mističky nalijte trochu vody tak, aby vytvořila jednu větší kapku.
- Přiložte svou lupu nad text, obrázek nebo jiný drobný předmět a pozorujte, jak se obraz mění.

Tip: Přesnější popis pokusu, včetně fotografií, najdete na [VIDA!](#)

Připomeňte si informace, které jste se dozvěděli, nebo jste už dříve věděli o třídění a recyklaci elektrospotřebičů. Odpovězte na několik praktických otázek. Diskutujte o nich se spolužáky a učitelem.

1. K narozeninám jste dostali nová bezdrátová sluchátka. Co uděláte se starými?
2. V ovladači od televize se vybitly baterie. Kam s nimi?
3. Ve sklepe najdete starý počítač, který už několik let nikdo nepoužívá. Co by měl být váš další krok?
4. Vyjmenujte alespoň **dvě místa**, kam můžete odevzdat staré elektrospotřebiče nebo použité baterie. Pomocí mapy zjistěte, jak daleko jsou tato místa od vašeho domova nebo školy.
5. Kamarád dostal zdarma svítící přívěsek s baterií. Po několika dnech ho přestal používat a chce ho vyhodit do koše. Co byste mu poradili?
6. Proč je podle vás škoda pořizovat si drobnou elektroniku, kterou používáme jen krátce a pak ji vyhodíme?
7. Proč staré elektrospotřebiče a použité baterie nepatří do běžného koše?
8. Představte si, že si chcete koupit nový elektronický výrobek. Jaké tři otázky byste si měli položit, než si ho pořídíte?
9. Co může udělat každý z nás pro to, aby vznikalo méně elektroodpadu? Uveďte alespoň dva příklady.

Úkol 4: E-cigarety a Šest myslících klobouků

Zadání: Rozdělte se do šesti skupin. Každá skupina bude zastupovat jeden ze šesti „myslících klobouků“, tedy jeden konkrétní pohled na problematiku jednorázových e-cigaret, které také označujeme jako vape nebo vapy.

Vaším úkolem je společně prodiskutovat zadané téma, připravit si argumenty a následně je představit ostatním. Každý tým má dle barvy svou roli – úhel pohledu, který je dán fakty i emocemi. Blíže je to popsáno níže. Pro zpestření můžete své týmy sladit s barvou klobouku (nemusí to být přímo pokrývka hlavy, stačí barvou papíru, na který si budete dělat poznámky). Zaměřte se na to, jak e-cigarety ovlivňují životní prostředí, zdraví lidí i množství vznikajícího odpadu. Na přípravu máte 10 minut, na prezentaci jednotlivých skupin 2 až 3 minuty. Výjimkou je modrý klobouk – ten se nezapojuje přípravy a prezentace. Role tohoto týmu přichází až v druhé části aktivity, kdy hraje klíčovou roli při závěrečné diskusi a zhodnocení.

Šest myslících klobouků:

○ Bílý klobouk – Fakta a informace: <i>Zaměřte se na ověřitelné informace a fakta.</i> • Co jednorázová e-cigareta obsahuje? • Jaké materiály a suroviny jsou potřeba k její výrobě? • Jak dlouho se obvykle používá? • Kam by měla být po použití správně odevzdána? • Jaké údaje a informace o tomto výrobku známe?	● Červený klobouk – Pocity a dojmy: <i>Zaměřte se na osobní názory, pocity a intuici.</i> • Jak na vás jednorázové e-cigarety působí? • Co vás při pohledu na tento výrobek napadá? • Jak byste se cítili, kdybyste viděli použité e-cigarety volně pohozené v přírodě? • Jak vnímáte jejich popularitu mezi mladými lidmi?
● Černý klobouk – Rizika a problémy: <i>Hledejte nevýhody a možná rizika.</i> • Jaká zdravotní rizika může používání jednorázových e-cigaret přinášet? • Jaké problémy představují pro životní prostředí? • Co se může stát, pokud skončí ve směsném odpadu? • Jaké negativní dopady může mít jejich masové používání?	● Žlutý klobouk – Přínosy a výhody: <i>Hledejte argumenty, proč lidé jednorázové e-cigarety používají.</i> • Jaké výhody přináší uživatelům? • Proč mohou být atraktivní? • Jaké potřeby podle vás uspokojují? • Existují situace, kdy mohou být jejich přínosy větší než negativa?
● Zelený klobouk – Nápady a řešení: <i>Přemýšlejte nad možnostmi zlepšení.</i> • Jak by bylo možné snížit množství odpadu z jednorázových e-cigaret? • Jak by se mohlo zlepšit jejich sběr a recyklace? • Jaké alternativy k jednorázovým e-cigaretám existují? • Jaká opatření by mohli přijmout výrobci, obce, školy nebo stát?	● Modrý klobouk – Shrnutí a závěry: <i>Sledujte argumenty všech skupin a připravte závěrečné zhodnocení.</i> • Které argumenty byly nejsilnější? • Jaké informace nebo názory se opakovaly nejčastěji? • Na čem se většina skupin shodla? • Jaký závěr by měla třída k tématu přijmout?

Závěrečná reflexe:

Po prezentaci všech skupin společně diskutujte nad otázkou: **Jsou jednorázové e-cigarety především odpadovým problémem, zdravotním rizikem, nebo obojím?**

Své stanovisko zdůvodněte argumenty, které během aktivity zazněly.

Co je to elektrozařízení?

Zjednodušeně můžeme elektrozařízením označit malý i velký elektrospotřebič, tedy vše, co lze zapojit do elektrické zásuvky nebo co funguje na baterie. Šířeji se této problematice věnuje nový zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností. Mimo jiné řeší také otázky týkající se zpětného odběru baterií a akumulátorů, elektrozařízení, pneumatik a vozidel.

Čemu věnovat pozornost při nákupu nového spotřebiče?

Každý nový výrobek, včetně elektrospotřebičů, představuje zátěž pro životní prostředí. Proto je v první řadě důležité prodlužovat jejich životnost. Což se dá už tím, že budeme obezřetní při jejich pořízení – dáme přednost zařízením s nižší energetickou náročností, s nižší spotřebou vody a nižším uvolňováním mikroplastů (v případě praček), z kvalitnějších materiálů a zpracování, vyrobených z recyklovaných či recyklovatelných materiálů. Základním principem je, že je potřeba změnit myšlení, odmítnout zbytečnou spotřebu, věci opakovaně používat, opravovat je a pokud už opravdu doslouží, až pak je předat k recyklaci. Angličtina k tomu má pravidlo šesti R: Rethink > Refuse > Reduce > Reuse > Repair > Recycle.

Kupujete nový elektrický spotřebič? Pomohou vám štítky!

Důležitým kritériem, podle kterého je vhodné vybírat nový elektrospotřebič, je údaj o nákladech na provoz daného spotřebiče v průběhu jeho životnosti. Pokud v nejbližší době plánujete koupit lednici, pračku či některého jiného spotřebiče, pak by vám s úvahami nad provozními náklady, a tedy zejména se spotřebou elektřiny, měl pomoci takzvaný energetický štítek. Kde ho najdeme? Přímě na samotném výrobku! Více informací najdete například na <https://www.uspornespotrebice.cz/private/page/o-stitkovani> nebo na stránkách LG ([zde](#)).

Co se skrývá pod označením fast tech

Když mluvíme o elektrospotřebičích většinou si vybavíme pračku, lednici nebo rychlovarnou konvici. Tedy zařízení, která využíváme několik let. V poslední době svět stále rychleji zaplavují nejrůznější malé věcíčky, které používáme velmi krátce. Některé jsou dokonce jen na jedno použití. Když mají uvnitř baterii, řadíme je také mezi elektrospotřebiče. O jaké věcíčky jde? Do této kategorie patří například svítící a pohybující se miniaturní hračky, levné chytré hodinky a fitness náramky, bezdrátová sluchátka, mini reproduktory nebo powerbanky, blikající přívěsky a řetězy či jednorázové elektronické cigarety. Společné mají to, že jsou snadno dostupné a nestojí mnoho peněz. Někdy si je koupíme sami, jindy je dostaneme jako dárek, reklamní předmět nebo součást jiné služby. Když se rozbijí, přestanou nás bavit nebo je nahradí novější výrobky, příliš rychle se z nich stává odpad. Bohužel pro ně platí: Rychle pořizujeme – rychle vyhadzujeme. Určitě už jste slyšeli o fast fashion neboli o rychlé módě, která je spojená s plýtváním s oblečením. Pro rychlou elektroniku by se dal použít podobný přírěr – tedy fast tech.

Proč je plýtvání s elektrospotřebiči a obecně technologiemi závažný problém

První důvod: I ty nejmenší elektronické předměty obsahují baterie, kovy, plasty a další materiály, které bylo potřeba vytěžit, zpracovat a dopravit z různých částí světa. Výroba každého takového výrobku spotřebovává energii a přírodní zdroje. Čím více podobných věcí pořizujeme a vyhadzujeme, tím větší dopad má naše spotřeba na životní prostředí. A druhý problém: Mnohým lidem prostě nedochází, že i takto malé věci je třeba předat k recyklaci. Takže je vyhadzují do obyčejného odpadkového koše nebo popelnice. Přicházíme tím o možnost cenné suroviny z nich znovu využít. Když už nějakou malou elektroniku máme a doslouží, pak patří na sběrné místo, odkud poputuje na recyklaci.

Co dělat s vysloužilým elektrospotřebičem? Kde ho odevzdat?

Ke zpětnému odběru lze zdarma, bez ohledu na místo trvalého bydliště, odevzdat elektrospotřebiče z domácností nebo od právnických osob a podnikatelů (tzn. pokud máte např. lednici nebo rychlovarnou konvici v kanceláři a doslouží, můžete ji bezplatně odevzdat v místě zpětného odběru). Vysloužilé elektrospotřebiče můžeme odevzdat

ve **sběrných dvorech**. Lze též využít možnosti vrácení v **elektroprodejnách** v rámci nákupu nových elektrospotřebičů. V obchodech, kde prodejní plocha elektrospotřebičů činí více než 400 m², je možné odevzdat drobné spotřebiče do 25 cm nejdelšího rozměru bez ohledu na nákup. Drobný elektroodpad můžeme vhodit do **venkovních sběrných kontejnerů**, které provozují kolektivní systémy.

Jaká elektrozařízení můžeme předat k recyklaci?

Do zpětného odběru tedy patří vše od chladničky, pračky, myčky, sporáku, mikrovlnné trouby, vysavače přes topinkovače, fény, holicí strojky, elektrické zubní kartáčky, televize, rádia, mobilní telefony, počítače až po zářivky, pily, vrtačky, elektrické hračky, lékařskou techniku, výdejní automaty a jiné. Zjednodušeně řečeno elektrozařízení je vše, co pro své fungování potřebuje elektrickou energii z baterií nebo ze zásuvky.

Proč recyklujeme použité elektrospotřebiče?

Odevzdáním použitých elektrospotřebičů na správné místo k recyklaci chráníme životní prostředí. Z těchto použitých výrobků lze znovu využít velké procento materiálů, ze kterých byly vyrobeny. Dalším důležitým důvodem k recyklaci je úspora energie a kovonosných surovin. V elektrospotřebičích a bateriích je spousta materiálů, které po správném a odborném zpracování na recyklačních linkách dokážou tyto suroviny nahradit. Výroba nových elektro pomocníků nebo baterií je pak mnohem efektivnější a výrazně šetrnější k životnímu prostředí. Značná část elektroodpadu se díky recyklaci vrací zpět do oběhu, třeba i v jiné formě. Opětovné využití materiálů se pohybuje podle typu elektrozařízení až do 80 %. Životní prostředí je tak významně chráněno proti zhoubným vlivům nebezpečných látek, které tento odpad obsahuje.

Zpracování a další využití elektroodpadu

Ze sběrných míst jsou vysloužilé elektrospotřebiče odvezeny do zpracovatelských zařízení, kde jsou přístroje nejprve rozebrány na jednotlivé komponenty, ze kterých jsou odstraněny součásti obsahující nebezpečné látky (např. kondenzátory, baterie atd.). Následně se součásti bez nebezpečných látek drtí a třídí podle druhu materiálu pro recyklaci. Recyklované materiály jsou použity pro výrobu nových produktů, kde nahrazují primární suroviny. Nejčastěji takto získáváme kovy, plasty a sklo.

Proč nemáme odkládat odevzdání vysloužilého elektrospotřebiče k recyklaci?

Staré spotřebiče nejsou nepotřebné věci ani zbytečný odpad! Jsou to cenné suroviny. Materiál, který z nich díky recyklaci získáváme, můžeme využít na výrobu nových produktů. Staré spotřebiče nám tak budou znovu sloužit. Pokud budeme odkládat odložení nevyužívaného spotřebiče na recyklaci, prodlužujeme tím dobu, kdy se materiály z něj vrátí zpět do tohoto užitečného a funkčního recyklačního koloběhu. V mezičase pak místo nich výrobci využijí kovonosné suroviny z přírody. A to je zbytečné. Nemyslíte?

Co znamená symbol přeškrtnuté popelnice?

Tento grafický symbol můžete najít přímo na bateriích, jejich obalech nebo na elektrozařízeních, která baterie nebo akumulátory obsahují. Známý symbol vyjadřuje, že baterie nepatří do odpadkového koše, popelnice ani kontejneru s komunálním odpadem. Vyhazování baterií do sběrných nádob určených pro komunální odpad nebo do volné přírody je přísně zakázáno. Použité baterie patří do sběrných boxů.